

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1901. február 28.

Csütörtök.

XX. évfolyam 18. szám.

Előfizetési árak:

Húsz évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, úgy az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petítorát, vagy annak helyéért 10 fillér.
Nyiltér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltérek díja előre fizetendő.

A székely kivándorlás.*)

Dr. Jancsó Benedek-től.

Hogy a székely kivándorlás ügyében tisztán és világosan lásson a magyar kormányzat és közvélemény, e kérdés megoldásának elsőrendű feltétele. Azok a nézetek és eszmék, melyek az O. M. G. E. kivándorlási bizottságának tegnapi ülésén ülésében felvetődtek, nagyban hozzá fognak járulni ahhoz, hogy végre valahára tisztába jöjjünk azzal, hogy van-e tényleg nemzeti veszedelem jelentő székely kivándorlás és ha van, mik az okai és mik lehetnek orvosszerei? A megkezdett akció legezélravezetőbb folytatása bizonyára az lesz, ha e kérdést az erdélyi rész agrárkongresszus napirendjére is felvesszük. Ily módon legalább alkalmok lesz e kérdésben jóformán délután a helyszínen az összes érdekelt és illetékes tényezőknek is nyilatkozniuk. Az O. M. G. E. által megindított akciónak mindenesetre meg lesz az a hatása, hogy a székely kivándorlást többé nem fogjuk tévesen, tisztán helyi bajnak tekinteni, hanem oly országos fontosságú dolognak, melynek gyökerei mélyen beágyaztak a nemzet közgazdasági életébe.

Igen helyesen konstatálták tegnapelőtt, hogy e kivándorlás okai a székelység közgazdasági állapotaiban rejlenek. Ha meg akarjuk szüntetni a kivándorlást, akkor változtassunk azokon a közgazdasági állapotokon, a melyeknek mintegy

szükségyszerű következménye ez a sajnálatos népmozgalmi tünet.

A székely kivándorlás nem az 1884-ki vámháboru eredménye, nem is mostani baj, hanem több évszázadra visszamenő jelenség. Az a csángóság, mely Moldovában elég tekintélyes nyelvszívet gyanánt él a Szeret folyó vidékein, a mai Székelyföldről vándorolt ki. Moldovai vajdák, boérok, kolostorok telepítették jószágaikra, mint a félmadár pásztorkodó benschülötteknél jobb földmivelőket. A termékeny moldovai és oláhországi alföldre szívesen is húzódott mindig a maga sovány földjéről a munkát kereső székely. A boérok, kolostorok udvarai telve voltak mindig székely kocsisokkal, béresekkkel, sőt udvar-bírákkal is. Az asszonyok a háztartás körében volt keresett. Bukarestben, Galaczban, Braillában a román háziasszony ma is lelkére köti a eselőszerűnek, hogy a hozandó eseléd magyar leány legyen. A székelyek között mindig tekintélyes számú iparos volt. Ez iparosok közül, a ki nem tudott idehaza megélni, bement a „belső országba” s ott nem egyszer tisztességes vagyonyszerzett.

Hogy e kivándorlás mekkora volt, azt megítélhetjük a budapesti egyetemről Bukarestbe szakadt Babes tanárnak a román nép regenerációjáról tartott felolvasásából is, melyben a román kormányfőfiaknak egyenesen lelkére köti, hogy „védelmezzék meg a román népet a zsidó, bolgár és magyar inváziótól”. Földmivelő és iparos erőben nagyon sokat nyert Románia e bevándorlás következtében. Románia román lakosságának jelentékeny

százaléka köszönheti eredetét e székely bevándorlóknak. A mennyit nyert Románia e révén, éppen annyit veszített a magyarság Erdélyben, melynek a Székelyföldön kívül eső részeit egyre sürűbben lepte el a havasokon át behuzódó pásztorkodó román elem.

Nagyon helyesen jegyezték meg a tegnapi előtti értekezleten, hogy a székely kivándorlás az erdélyi részekben súlyos veszteséget jelent az országra. Az igaz, hogy ez ideig nagyon keveset tettek kormányfőfiaink a székelység érdekében s hogy végre elérkezett a székelység érdekei felkarolásának ideje. Erdélyt a magyarságnak megtartani, sőt visszahódítani egyedül csakis a székelység által és a székelység segítségével lehet. Mielőtt tovább mennénk, azt sem szabad felednünk, hogy a Székelyföld gazdasági alapja a földmivelés. A székely első sorban a mezei gazda. E nép életfeltételei hozzá vannak kötve ahhoz a földhöz, a melyet véres verejtékével mivel. A székely kivándorlás legbiztosabb gyógyszer a Székelyföld viszonyaihoz alkalmazott helyes agrárpolitikai tevékenység.

De az a kérdés, hogy mi hát a legközelebbi teendő? Mindenféle betegség gyógyításának első feltétele a helyes diagnózis. Először is tehát meg kell csinálni, a székely kivándorlás helyes diagnózisát mert enélkül egy lépést sem lehet tenni s minden orvosságról, melyet, enélkül fognak alkalmazni, el lehet mondani, hogy medicina peior morbo. Helyes gondolat volt a tegnapi értekezlet részéről, hogy kérdőívek kibocsátását s azzal kapcsolatos

TÁRGY.

A szentmihályhegyi kísértet.*)

— Elbeszélés. —

— Írta: Szántó Vitus. —

(Folytatás.)

A nyári nap áldáshozóan szorja éltető sugarait a termő öreg földre; a munkás nép nap-estig fáradozik, küzd a tűndöklő ég alatt, künn a szabad mezőn a létért. Késő nyári délután van. A nyugati oldalon a nap arany-sugarakat lövelve hanyatlik alább és alább, míg lassan, eltűnik a látó-határról, mintegy nyugalomra intve a munka embereit. Szürkület! A legöregebb munkás vállára teszi eszközét s indulásra hívja föl társait. A fiatalabbja vidám dalra kezd s lassan, lassan feltűnik a kicsiny falu fehér házaival. Egyszerre csak megszólal a szentmihályhegyen a lélek harang. Szomorú esillingelésé egy-egy szállingó varju rut károgása vegyül. A dal hirtelen elhal a vig ajkakon, a férfiak kalapjaikat leemelve, csendes nyugalmat kívánnak az elhunyt lelkének.

— Vajon kit es szólíthatott magához az Ur, met mi közöttünk tudtommal senki sem vala halálos betegségben — szólalt meg István gazda, a munkások vezetője, a csengettyű szó elhalása után.

— Majd meg tudjuk azt Están bá mihelyst haza érünk! — vág közbe a munkások egyike. — Gondoltam es, hogy valami baj történik ma a faluba, met már korán reggel egy varju jó hosszát károgott a szentmihályhegyen.

Ezzel a beszélgetés megszűnt s a munkás nép csendben haza felé tartott.

A kastély előtt már tetemesre nőtt a látni és hallani ohajtó kíváncsi népsereg. Valami gyilkosságról suttognak oda bent. Az ifjú erdész met ma a „Hegyes-tető” erdőben meglőve találta az uradalom embereit. Az mondják, hogy talán a vadászok áldozata volna, de a mint a főkerülő beszéli önmaga vetett végett életének.

— Nagyon derék, talpig jó ember vala, kár érte, hogy ily ifjan pusztult el — hangzott a kíváncsi tömegben a résztvevők megjegyzése.

A mikor a lélek-harang harmadszor is megszólalt a kastély kapuja kitárul s a szánakozóknak tömege lépi át azt, hogy kedvelt emberének lelki üdvéért egy rövid fohászt mondjon el. Késő este van midőn ismét bezárul a hatalmas porta, hogy készülhessen egy gyászünnepekre, melyről egy igaz könny sem fog hiányozni, melyen mindenki részt vesz, kiben a halának legparányibb része is lakozik!..

Temetnek!.. A harangok zúgását a nyári lágy fuvalom, mintha szomorubbá tette volna, s mintha mindenki átérzné az ifjú szomorú sorsát, komor, rideg képet ölt magára a kéklő ég is, fátyolszerű fellegot vonva a szentmihályhegy fölé. Nyolcz, hozzá hasonló, daliás ifju vitte ki az öröknyugalom helyére a szerencsétlen Terényt. Utolsó útjára elkísérte mindenki; el a falu apraja-nagyja, elkísérte maga Sároberky gróf is, ki egyik legkedvesebb emberét veszítette el benne. Elkísérte hű, okos kutyája a hatalmas Caesar, s mintha átérzte volna ő is a veszteséget, bozontos fejét leeresztve komor lépésekkel haladt a hosszú gyászmenet után.

Mindenki ott volt, mindenki részt vett a fájdalomban, csak egy nem lehetett jelen, csak egy, ki éltét adta volna oda, csak hogy az övét mentse meg, ki kész lett volna nevéért, rangját, vagyonát, feláldozni boldogságáért, ki szerette, imádta őt s ki most könnytelen a kastély egyik szögében fúldokló zokogással titkon enyhíteni azt a rejtett fájdalmat,

melyet szívéből nem oltathat ki senki, nem semmi, hanem ott ég az mindig, ég örökre, míg csak a szentmihályhegyen az a sir domborul, melynek hantjai még most is nedvesek a sok könnytől, melyet az igaz szeretet és őszinte részvét hullatott azokra!...

III.

Langyos nyári szél fújdogál a zöldelő fák fölött, melyeknek ágai oly kísértetiesen hajlonganak s borulnak egymás fölé az esti homályban... A szentmihályhegye mögül koronként fel-fel gyúl világosság jelzi, hogy a falucska fölé esős felhők közelednek. A jegenyék sötét lombjait a hogy felől jövő szél zokogáshoz hasonló zúgásra kelti, mely egy-egy lecsapó éjjli madár huhogásával oly misztikus harmóniába vegyül...

A kastély egyik részében halványan világító méceses lángja elalszik s nemsokára egy fehér alak lebben tova s tűnik el a park fái között a rémes éjjeli sötétben... A park ajtóját csendesen kinyitja s észrevétlenül halad tovább és tovább. Kézében egy koszorú, melynek színes virágait a sötétség feketére festi. A szentmihályhegyéhez egy meredek út vezet föl, melyen a fehér alak könnyed sebességgel halad tova, míg elér a csucsa, hol az öreg templom áll hatalmas százados kőkerítésével s körülötte a halottak csendes birodalmával.

Nem messze a bejárattól, már a sötétben is észrevehető, hogy amott egy frissen hantolt sir áll, egyszerű keresztjével jelezve az új és örökös lakost. A hófehér lepel tova lebben s aztán ez az új hantnál megáll... A koszorút ráhelyezi, s térdre hullva halk imát rebeg, megcsókolja a kis fejűt s elhelyezi arra a koszorút és ismét visszatér ugyanazon az uton, amelyen érkezett is ismét folgyul a kastély egyik részében a méceses és ismét ég tovább, ég mindig, ég örökre!...

*) Részlet a szerzőnek e czímen megjelent elbeszéléséből.

tosan a helyszínén való tanulmány szükségességét is kimondotta. Igen is tanulmányozni kell e kérdést még pedig nemcsak idehaza, de Romániában is. Ez utóbbi országban különben is oly közgazdasági átalakulás és válság van folyamatban, melynek tanulságait észszerűen lehet a magunk javára is értékesíteni. Ma körülbelül úgy állanak a dolgok, hogy a székelői kivándorlás, mint egyik tekintélyes része az idegen invázióknak, Romániára is fontos kérdés. E megváltozott román-közgazdasági viszonyok ismerete könnyebbé fogja tenni számunkra e kérdés megoldását, mert ma úgy áll a dolog Romániában is, hogy nemzeti érdek védekezni a nem román elemek bevándorlása ellen.

A kovásznai szabadelvűpárt a hó 24-én, a Deák Imre féle szinkörben, a délutáni órákban népes értekezletet tartott. Csia György pártelnök a gyűlést megnyitván, indítványozta, hogy tekintettel már az idén megtörténő orsz. képviselőlélasztások közeledtére, helyön válónak tartaná, hogy a kovásznai szabadelvűpárt is hasonlólag a választó kerület többi községeihez, a kerületnek általánosan szeretett képviselőjét, Sándor Józsefet bizalmáról egy felkúldendő bizalmi nyilatkozathoz biztosítsa. Dr. Bartha Imre meleg szavakban emlékezett meg Sándor József érdemeiről, s az indítvány elfogadását ajánlotta a gyűlésnek. A bizalmi nyilatkozatot számosan aláírták. Ifj. Deák Károly szabadelvű programmal Geréb János ügyvédet ajánlja a gyűlés figyelmébe. Nehányan meg is éljenek, s azzal napirendre tértek az ajánlat felett. A gyűlésből Széll Kálmán a miniszterelnökhöz és Sándor Józsefhez üdvözlő távirat küldött a párt nevében. Az értekezlet ezután a legszebb rendben oszlott szét.

Törvény Fiuméről. Széll Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter, a képviselőház szombati ülésén törvényjavaslatot nyújtott be a Fiumében szervezendő középokú közigazgatási hatóságokról. E törvényjavaslatnak célja: összhangzásba hozni Fiume autonómikus közigazgatását az állam felügyeleti és ingerenciális jogával. Ezzel a törvénnyel Fiume ügye visszazökkent a normális mederbe.

Az autonóm vámtarifa és a kormány. A magyar kormányt tudvalevőleg a törvény kötelezi, hogy a külföldi szerződéseket megújítását még megelőzőleg az autonóm vámtarifa új tervezetét elkészítse. Az új tarifa előmunkálatai serényen folynak már hosszabb idő óta és különös gondoskodását képezik Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszternek. Az előmunkálatok már olyan stádiumban vannak, hogy a magyar és osztrák kormány szakközegei már március végén, vagy április elején együttes tanácskozásra ülhetnek egybe az új tarifális témák megállapítására.

KÜLFÖLD.

Edwárd angol király szombaton hajóra szállt, hogy Németországba utazzon. A király mindenekelőtt beteg nővérét fogja meglátogatni. A berlini látogatást elejtette.

Berlini tudósítás szerint a hatalmak közt tárgyalások folynak, melyek arra vonatkoznak, hogy jövőre egy hatalom se foglaljon el Kínában területet a többi hatalom beleegyezése nélkül.

Az angolokat megverték. Botha Lajos a burok főparancsnoka Smith-Dorrien angol tábornokot seregével együtt elfogta.

Az összes délafrikai harezteri tudósítók egyhangúan azt jelentik, hogy Botha Lajos bur fővezér Smith-Dorrien angol tábornokot kétezer emberről álló seregével együtt elfogta. A hadügyminiszterium most még csak annyit vall be, hogy Smith-Dorrien súlyos vereséget szenvedett és sok embert elvesztett, de magától French tábornoktól eredő táviratok egész terjedelmében megerősítik az angol csapat katasztrófájának hírért s egészen leplezetlenül beismerik, hogy Smith-Dorrien február 17-én Wonderfontein mellett a burokkal harezba keveredett, amely azzal végződött, hogy kétezer emberével együtt magát megadni volt kénytelen. A táviratok

hozzáteszik, hogy Smith-Dorrien a saját hibájából került ebbe a bajba s hogy a burok úgy meglepték, hogy még csak nem is gondolhatott a védelemre.

A kínai bonyodatom. London, február 23. A Morningpost jelenti Pekingből: A Pekingtől keletre eső kerületből, amely japán ellenőrzés alatt áll, rablók garázdálkodásának híre érkezik. Waldersee utasította a japánokat, hogy fellevezzék meg a rablókat. Egy japán sereg tegnap e célból elindult. Ugyanennek a lapnak jelentik Pekingből, hogy Lihungesang értesítette a követeket, hogy Csvang és Jühsien büntetését végrehajtották a követek követelése szerint.

A kézdivásárhelyi takarékpénztár közgyűlése.

K.-Vásárhelytt, 1901. febr. 25.

Népes közgyűlése volt a tegnap a helybeli takarékpénztárnak. A 28-ik üzlet év beszámoló napjára több mint 60 részvényes jelent meg 510 szavazattal.

Székelly János ref. lelkes, elnök-igazgató a szokásos felhívást megtéve, átadta a további vezetést a közgyűlés által kijelölt elnök, ifj. Jakab István vezérigazgatónak, ki midőn a letett részvények és szavazatok számbavételére kiküldött — Wertán Venczel, Dr. Török Andor és Benkő István tagokból álló — bizottság jelentését megtette s a gyűlés szabályszerű megtartatását konstataálta, egy esinos elnöki beszéddel a gyűlést megnyitotta. A rendes formalitások után Fejér Antal, mint a közgyűlés jegyzője, felolvasta az igazgatóság jelentését, mit a közgyűlés egyhangulag elfogadott s a felügyelő bizottság jelentésének meghallgatása után a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadta.

A gőzfürdőnek bérbe adását, valamint a Kovásznai vásárolt ingatlanok megszerzését, egy segéd könyvelő állás rendszeresítését, annak Diénes Kálmán végzett kereskedelmi akadémiai hallgatóval való betöltését jóváhagyta.

Az alapszabályok újra dolgozására az igazgatóságon kívül egy 7 tagból álló bizottságot küldött ki.

Hálás kegyelettel emlékezett meg Benkő Sándor igazgatósági tagról, kinek emlékét jegyzőkönyvileg megörökítette s az örökösök által ez évi igazgatósági jutalékból tett 871 korona 80 fillér alapítványt kezelése alá vette.

Az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak újra választását a hátra levő 2 évre kimondotta és a szavazatok beszedésére Dr. Balogh Vendel elnöklete alatt Benkő Lajos g. t., ifj. Török Sámuel és legifj. Dávid István urakból egy bizottságot küldött ki.

A szavazás eredménye teljesen összhangzó volt, s megválasztottak igazgatókká: ifj. Jakab István, Dávid István, Tóth István, Fejér Antal, ifj. Kovács János g. k., Bándy István és Benkő István.

Felügyelő-bizottsági tagokká: Dávid Antal, Nagy Károly és Dr. Török Andor.

A megválasztottak nevében ifj. Jakab István, az intézet fíradhatatlan vezérigazgatója mondott köszönetet, igérvén, hogy e közhasznú intézmény fenntartása érdekében ezután is minden lehetőt megtesznek.

Jelentékeny vita fejlődött ki az alakulóban lévő székelly földhitelintézet részvényeinek aláírásánál. Minden oldalról megvitatta a dolgot, maga a takarékok — miután az intézet újra alakulás stádiumában van — nem írt alá, hanem felolvasva, megmagyarázva a kibocsátott felhívást, egyeseknek aláírásra ajánlja.

Hálásan emlékezett meg a közgyűlés tiszte. Székelly János ref. lelkeséről, ki 28 évig volt az intézet igazgatósági elnöke. Welnreiter Györgyről, ki 28 évig volt felügyelő-bizottságának munkás tagja. Mindketten, tekintettel agg korukra, visszavonultak az intézet vezetésétől, de érdemeik jegyzőkönyvileg megörökítették és az elnök-igazgató arcképe a közgyűlés terme számára lefestetni határozottatott. A jól és lelkiismeretesen végzett munka boldogító tudata legyen jutalmuk minekettőlüknek s ha az öregséggel járó gyengeség nyugalmat parancsol: élvezzék azt

még jó egészségben, köztiszteltet és szeretet közt igen-igen soká!!!

Este a szokásos bankett sem maradt el, melyen mintegy 40 tag vett részt. Gocsmanné kitűnő konyhája ezuttal is kifogástalan volt. Jó bor mellett a vidám társaság a szellemi szikrákat is bőven szórta. Ifj. Jakab István Antos János tiszteletbeli elnökre emelte az első poharat, mint az intézet alapítójára. Dobay János főjegyző a részvényesek nevében az igazgatóságot és felügyelő-bizottságot köszöntötte fel ékes, költői hasonlatokkal fűszerezett beszéddel. Ifj. Kovács János az intézet jó barátaira emelte poharát. A vezérigazgató Jakab István érdemeit Nagy Károly emelte ki. Számos esinos pohárköszöntő hangzott el még Dr. Török Andor, Wertán Venczel, Ambrus Albert, id. Török Sándor, Dávid István és Dávid Jenő uraktól.

E virágzó intézet élete, fejlődése közszükség, azért annak fokozatos haladását mindnyájan óhajtjuk. **Kantai.**

A Rudolf-kórház egy éve.

— Dobay János, kórházi igazgató jelentése. —
(Folytatás.)

Az adakozók között szerepel a mi nemes bárónk is, ki nemcsak egész életét áldozza az általa létesített humán intézetekért, hanem évről-évre tetemes anyagi áldozatokat hoz és ezt úgy teszi, hogy balkeze sohase tudjon arról, mi jobb keze ad, de bármily zajtalanul és feltűnés nélkül hozza is meg áldozatait, én kötelességemnek érzem azokat nyilvánosságra hozni, a tisztelt közgyűlés elébe állítani, mert minden adomány egy kellemes alkalom arra nézve, hogy a nemes bárónk iránt érzett mély tiszteletünknek és hálának demonstratív kifejezést adhassunk.

Elnök bárónk alapítványa mult évben tett adományával együtt mult év végén 4153 korona 64 fillért tett ki. Mondjunk ezért tisztelt közgyűlés a mi nagylelkű s minden áldozatra kész elnök bárónknak hálás köszönetet.

Intézetünk anyagi ügyeit érinti a részünkre engedélyezett jótékony állam sorsjátékban való részesedés kérdése. Ismeretes a tisztelt közgyűlés előtt, hogy elnök bárónk közbenjárása folytán szerencsés volt intézetünk legmagasabb királyi kézjegyet nyerni arra nézve, hogy a legközelebbi állami sorsjátékból egy bizonyos rész kórházunknak adassék.

Ezen ügyre nézve jelenthetem, hogy közelebbről egy városi küldöttség járván Budapesten, intézetünk, több igazgatósági tagja személyesen eljárt az ügyben s illetékes helyen azon értesítést vette, hogy sorsjáték ügyünk jelenleg kabinet irodában van és lehet reményünk, hogy intézetünk a legközelebbi állam sorsjáték részesei közé befog osztatni. Én azt hiszem tisztelt közgyűlés, hogy miután annyijótékony cél várja az országban a beosztást, igazán szerencséseknek érezhetnők magunkat, ha reményünk ezuttal is teljesülne. A szerencse kerék már egyszer 22000 forintot hozott intézetünknek s talán ezuttal sem fog minket eserbe hagyni szerencse csillagunk. Ezekben intézetünk anyagi ügyeivel végezve a tisztelt közgyűlés engedelmeivel egy néhány megjegyzést kell tennem a kórház belételeiről.

A betegek gyógykezelését Dr. Szini Gyula főorvos és Dr. Szentpétery Bálint rendelő orvos végezték a mult évben is és pedig nagy szorgalommal és nagy odaadással. Abból az általános elismerésből, mely kórházunkat jelenleg körül veszi, bizonyára jó nagy rész illeti meg a mi derék orvosainkat s midőn az elért sikerekből a az országhoz elismerésből részüket kiszolgáltattuk, ajánlom, hogy a tisztelt közgyűlés is mondjon jegyzőkönyvileg hálás köszönetet eredménydus munkálkodásukért. Az intézet irásbeli teendőit a gondnok teljesítette az igazgató utasítása szerint.

Nagy baj volt a mult évben a gyakori gondnak változás. Az év elején ugyanis Jancsó Gábor, marezius havától kezdve Ferencz Lajos és ennek lemondása folytán szeptember óta Nagy Rudolf alkalmaztattak.

Utóbbi jelenleg is kórházunknál van s hivatalában elismerésre méltó szorgalommal működik.
(Folyt. köv.)

VIDÉK.

Nepszámlálás Háromszékmegye kézi-járásiban.

A megyénk kézi-járásában most végrehajtott népszámlálás főbb adatait a következőkben közöljük.

A község neve	Lakosok száma 1890-ben	Lakosok száma 1900-ban	Mutatkozók Szapardás	Apadás
Albis	755	753	3	—
Almás	1282	1237	—	45
Alcsérnátton	2223	1960	—	263
Bélafele	718	698	—	20
Bereczk	2929	2695	—	234
Bitá	556	506	—	50
Csomortán	606	650	44	—
Dálnok	1511	1446	—	65
Esztelnek	1045	1043	—	2
Felcsérnátton	1300	1352	52	—
Futásfalva	752	746	—	6
Hatolyka	493	514	16	—
Ikafalva	660	671	11	—
Karatna-Volál	1445	1514	—	31
Kurtapatak	504	403	—	101
Lécsfalva	1016	468	—	551
Lembény	2465	2413	—	52
Maksa	772	689	—	83
Martonfalva	541	525	—	16
Márkosfalva	942	899	—	43
Kézd-Martonos	906	946	40	—
Nyujtód	1070	1039	—	31
Osdola	2578	2513	—	65
Oroszfalu	360	413	53	—
Peselnok	1175	1091	—	84
Polyán	1740	1855	115	—
Sárfalva	546	466	—	80
Sósmező	1452	1573	121	—
Szárzapatak	828	842	14	—
Szászfalu	271	248	—	23
Szentkatolna	1018	1032	14	—
Szentlélek	2819	2840	21	—
Torja	2622	2722	110	—
Összesen:	39.908	38.677	614	1845

Ezek az adatok nem a legkedvezőbb eredményt tüntetik föl, mert a csekély 614 főnyi szaporodást leszámítva az 1845 főnyi apadásból, a kézi-járás lakossága a lefolyt évtíz alatt 1231 lélekkel megapadt. Ha azonban a távollévőket is, kiknek száma 5048 lelket teszen s kik nagyrésztben Romániában vannak, — hozzá számítjuk, úgy a kézi-járás lakosai számát 43.761-re tehetnők s ez esetben a 10 évi szaporulat 3853 lenne. A statisztikai tudomány szempontjából azonban csak a jelenlévőket számíthatni tényleges lakosságnak, s így a kézi-járás lakóinak a jelen levő 38.677 lelket tekinthetjük s ez esetben a tíz évi apadás 1231 lelket teszen. S így járásunk az egyetlen a megyében, mely a népszámlálásban defecitot tüntet föl.

Közegészségügy.

— Az orvosi díjszabás. —

A hivatalos lapba megjelent a belügyminiszter rendeletéből az a szabályzat, a mely a magánorvoslás díjazásának legkisebb mértékét állapítja meg arra az esetre, ha a beteg és orvos között kölcsönös megegyezés nem jött létre. A szabályzat az ország városait és községeit négy fokozatba osztja be és mindenik fokozatban megállapítja az első látogatás, a konzultáció, a különböző műtétek díjait és a fogorvosi díjszabást. A szabályzat azt is megállapítja, hogy fuvarpénz csak 2 kilométeren felül jár az orvosnak, továbbá, hogy az orvos lakásán adott első tanácsért vagy rendeletért az első fokozaton 4, a másodikon 3, a harmadikon 2, a negyediken 1 korona minden további tanácsért 3, 2, 1 korona 50 fillér, a negyedik fokozatban 80 fillér jár. Jóval drágább ennél az orvosnak a beteg lakásán tett látogatása ez nappal 6, 4, 3 és 2 korona, éjjel 8, 6, 4 és 3 korona. Az orvosi konzultáció nappal 20, 15, 12 és 10, éjjel 30, 20, 16 és 14 korona. A különböző műtétek díjai 1 és 500 korona közt váltakoznak. A foghúzás Budapesten és a második fokozatban 4 korona, a 3-ik és 4-ik fokozatban 2 korona; a fogtörés díja Budapesten (és a második fokozatu helyeken) 6 és 15 korona, egyéb helyeken 4 és 10 korona között váltakozik; aranygyalagonban drágább:

12-től 30 koronáig Budapesten; 8-tól 20 koronáig a vidéken. Kézi-Vásárhely, Sepsiszentgyörgy városok az orvosi díjszabást illetőleg, valamint Háromszékmegyének összes községei a negyedik fokozatba osztattak be.

A többi székelyföldi vármegyék és városok közül Csik, Marostorda, Tordaaranyos és Udvarhely vármegyék, valamint Torda, Csikszékreda, Gyergyószentmiklós városok a IV., Székelyudvarhely, Szászrégen és Marosvásárhely a III. fokozatban vannak beosztva.

Irodalom.

„A szentmihályhegyi kiseret” ezímen Szántó Vitustól, lapunk tehetséges ifjú munkatársától egy kis elbeszélés jelent meg Kézdivásárhelyen, lapunk nyomdájában. A Lembény és Almás községek között levő Szentmihály hegyén épült templomról a nép ajkán élő monda van benne földolgozva érdekesen, csinosan. Szerző ért a megszövéshöz, alakjai az elbeszélés szűk keretében sem mosódnak el, mindenikben élet, elevenesség lüktet. Iránya szép, lendületes, magyaros zamatu. Szóval ez a kis elbeszélés már is biztosíték arra nézve, hogy az ifjú szerzőből még hasznos munkása lesz az elbeszélő irodalomnak. A csinos és izléses kiállítású kötetet, — amelyből mai számunkban folytatónak közlünk egy részletet, — szívesen ajánljuk a közönség pártfogásába. Ára 2 korona. Kapható szerzőnél Lembényben, u. p. Bereczk.

AMagyar Nyelvőr kérdése a közönséghez.

A Magyar Nyelvőr most megjelent februári füzetében a következőket tudakolja nyelvünk barátaitól:

1. Használja-e a nép mindenütt az egyes évszakoknak ilyenforma megjelöléseit: kis télen, fűhegyen, szőlőmetszéskor stb. — továbbá a napszakoknak ilyen neveit: juhászdél, kisdél, kenyérbéd, szántóbéd, fahegy tájban, fészkenül v. ághegyen a nap stb.? 2. Minő csilagneveket emleget a nép? 3. Elfordul-e valahol a jávorfa, juharfa v. iharfa valami vonatkozásban az eljegyzéssel v. házassággal? 4. Hogyan, milyen jelentéssel használja a nép a nyíl, iv, ij, ideg, tegez, puzdra szót? 5. Mond-e a nép (s milyen értelemben) ilyen alakú főneveket s mellékeveket: rancziga, huziga, tasziga, fumiga, handika, kornyika, kajaba, agyabugya? 6. Járnak-e még népünk közt ezek a szók: osztály, vesztély, dagály, apály, segély, akadály, lapály stb.? 7. Népies szó-e a hevenyész, hevenyéz, ige? 8. Mondja-e a nép valahol: gyógyszer, gyógyszerár, gyógyszerész, lőszér, lőpor, laktanya, játszma, cipész, gazdag, ujonez, fegyencz, tanonez, lelencz, pincéz, kőzeg, függöny? ha pedig nem, mit mond helyettük? 9. Menyezet, menyezetes-e vagy pedig mennyezet, mennyezetes? s mit jelentenek e szók a népnyelvben? 10. Csöngettyű, pörgettyű, szivattyú vagy pörgettyű, csöngettyű, szivattyú? — és hol divik fogattyú helyett fogató, kopolyu helyett kopoté, továbbá csurgató, tapogató stb. eff.? — Minden kérdésre való felelet külön nyolczadivra a Magyar Nyelvőr szerkesztőségének küldendő.

Városi, községi ügyek.

— Képviselőtestületi gyűlés —

Kézdivásárhely város képviselőtestülete 1901 márczius 1-én, pénteken, délelőtti rendkívüli gyűlést tart a következő tárgysorozattal:

1. Személyi ügyekre vonatkozó bejelentések.
2. Az 1901. évre jóváhagyott költségvetés kihirdetése.
3. Jelentés az állami iskola építés ügyében.
4. Jelentés a városi új-városház és vigadó építés ügyében.
5. Jelentés a városi ingatlanok bérbeadásáról.
6. A katonai új lakbér megállapítási miniszteri rendelet kihirdetése.
7. Az uzoni szarvasmarha díjazás programjának kihirdetése.
8. Jelentés az országos gazdasági munkás és család-segélypénztárról.
9. Határozat az erdélyi róm. kath. Status kérése felett, melylyel a kantai r. k. gymnasium számára játéktér kér.
10. Határozat a r. k. plebánia kérése felett, melyben a várostól órájartási díjat kér.

11. Határozat Nagy Irén kisdédóvói, alkalmazott fizetéselemelési kérése ügyében.

12. A Székely-Egylet cselédjutalmi pályázatának kihirdetése.

Felhívás.

Az országos gazdasági munkás- és család-segélypénztár ismertetése.

— A gazdák, gazdasági munkások és családok figyelmébe. —

Márczius 3-án, azaz vasárnap d. u. 3 órakor a város ház nagyertermében lesz ismertetése a gazdasági munkások és családok érdekében alkotott amaz üdvöstörvénynek, melynél a népre hasznosabbat az ország még sohasem alkotott. Felkérjük a gazdákat, hogy a gazdaság körül alkalmazott családseledeket, esetleg munkásaikat utasítsák, hogy a megnevezett helyen és időben jelenjenek meg, mert itt megismerkednek, hogy szerencsétlenség, vagy munkaképzetlenség esetében minő segélyben részesülnek s halál esetében családjaik minő segélyt kapnak.

De a gazdákra is fontos kötelességet ró e törvény, melynek elmulasztása sok kellemetlenséggel és kárral járhatna, azért aki ezzel meg akar ismerkedni, szíveskedjék márczius 3-án d. u. fél 3 órakor a nevezett helyen megjelenni.

NAPI HIREK.

— Kiténtetés. Andrassy János nagyváradi kanonokot, Kézdivásárhely kitűnő szülöttjét, ki a r. k. főgymnasium javára mult évben 10,000 koronás alapítványt tett, szép kiténtetés érte: Dr. Sehlaneh Lőrincz bíboros előterjesztésére XII. Leo pápa pápai praelatussá, római gróffá nevezte ki. A jól megérdemelt kiténtetéshez, gymnasiumunk bőkezű pártfogójának szülőföldje nevében ösztintén gratulálunk.

— Kinevezés. Opra Vilmos kézdívásárhely adóhivatali díjtalan gyakornokot a pénzügyigazgató kinevezte Kovásznára díjas gyakornokká.

— Nyugdíjazás. Tornyai Lipót kézdívásárhelyi kir. törvényszéki telekkönyvvezető, mint az Igazságügyi Közlöny jelenti, nyugalmába helyeztetett.

— Főgondnok-választás. A kézi-szentléleki r. kath. egyháztanács február 23-án tartott ülésében a Kőnczei Gyula ethunytával megüresedett főgondnoki állás betöltését, választás útján, a jövő kedden, márczius 5-én fogja eszközölni. Mint ottani egyik levelezőnk írja: legtöbb kílátása van a főgondnoki állásra Tamás Eleknak, a ki az egyház és község életében eddig is egyik legjelentékenyebb tényező volt s a kinek megválasztása az egyház-község jövőjére előnyös befolyással leend.

— Új község-ház. Háromszékmegye egyik legnépesebb községe: Zágón 21.000 korona költség-gel, mint a f. hó 20-án tartott képviselői testületi ülésben elhatározták, új község-házat építtet. Ezzel egy régen érzett hiányon fog segíteni a derék, sok intelligenciával bíró nagyközség. Az szép tervhez gratulálunk.

— A helybeli ev. ref. templomban a következő pénteken délután 1/2 3 órakor, a nagy haranggal adott jelre délutáni istentisztelet tartatik predikációval. Ugyanez husvétig minden pénteken délután meg lesz. E helyen is felhívjuk rá az ev. ref. vallású közönség figyelmét.

— Szerelmi idill a viczinálison. Az egyik erdélyi viczinálisnak rozzant kupájába egy tüzes szemű menyecske szállott be vigan. Egy szintén utazni készülő hőszívű ifjú nyomban utána szállott. Ketter voltak csak a kupában. A vonat megindult és az ifjú nyomban hevesen uivarolni kezdett az asszonykának. És pedig oly hatásosan hogy alig hagyta el a viczinális az állomást, igen bizalmasá vált a társalgás a kupában. A menyecske az ajtóhoz állott s ezt az alkalmat felhasználta a merész ifjú. Egy gyors mozdulattal felugrott a padról és tüzesen megölelte az asszonyt. Ekkor azonban váratlan eset történt. A heves mozdulattól felnyitott az amugy is rozoga ajtó és mind a ketten lepotyantak a sinek mellé. Sikoltozásokra megállott a vonat, de hála a viczinális lassúságának, a kis kalandnak nem lett tragikus a vége. Mindössze egy kis orrvérzés.

— Nemes ezélu alapítvány. A napokban differitiszben elhunyt kis Czirmai Lujza emlékéért szépen örökítették meg nagyszülői: Bányaí Sámuel s neje Hoffmann Lujza. Az ev. ref. egyháztanács kezelése alá 200 (Kettőszáz) koronát adományoztak oly rendeltetéssel, hogy az „Czirmai Lujzika alapítvány” ezímen kamatoztatván, évi jövedelmének fele az ev. ref. kepeváltási alap növelésére fordíttassék; a másik fele minden iskolai év végén adassék ki közspénzben jutalmul a kézdívásárhelyi áll. elemi

leányiskola II-ik osztályába járó azon ev. ref. val-lású tanulóknak, ki a vallásból a legkitünőbb sikert mutatja föl. Az egyház és iskola ügy bará-tainak elismerése kíséri a szép cselekedetet.

— **Egy filléres levelezőlapok.** A postaérték-jegyeket elárúsító helyeken egy filléres levelező la-pok kerülnek forgalomba, a melyek csupán abban különböznek a rendes levelezőlapoktól, hogy a szé-leken hirdetések vannak. A kereskedelmi forgalomra és a nagyközönségre egyaránt üdvös ujtást a „Hir-detéses Levelezőlap Vállalat” Budapesten most szer-vezi.

— **Estély Kovásznán.** A kovásznai kaszinó, az ott létesítendő közkórház javára márczius 2-án estélyt rendez. A rendező biz. elnöke Kókossy Gábor szolgabíró, a kivel együtt 45-ön teljesítik a rende-zés fáradságos munkáját.

— **Vasuti furcsaság.** A mi cifra helyi érdekű vasutunkon, de még a fővonalon is megtörténik, hogy az I. és II. oszt. kupék teljesen tömve vannak. Egy két szakaszú fülke azonban vagy üres, vagy egy fen-héjázó ur fitymálva kacsingat ki belőle és kacagja az utasok nyomorúságát. Oda bemenni nem szabad, mert az: szolgálati szakasz. Nem volna elég ennek a jól fizetett tisztviselőnek aza fülke, mibe a nem dohányzók szorongának. Hisz egy em-ber 4 helyén csak elfér, nem kell neki 8-nak a helye. A kolozsvári üzletvezetőségtől intézkedést kérünk.

— **Magyar gyógyszerár és német orvosság.** Elég fájdalom, de még számos gyógyszer van, mit külföldről szerzünk be. Ez még nem volna oly baj, csak az fájhat, hogy magyar gyógyszerészeink el-nézik, hogy a német minden európai nyelven lenyomatja gyógyszerre mellé az utasítást, csak magyarul nem. Pedig ha megírnák a németnek, hogy a mi nyelvünk is ér annyit mint a szerb, talán mégis megértenék. Kölességet teljesítenek tehát gyógy-szerészeink, ha a figyelmeztetést megteszik. Ezt nem csak elvárjuk, de fel is tesszük hazafiasan érző gyógyszerészeinkről.

— **Nyilvános köszönet és számadás.** A kézdivásárhelyi jótékony nőegylet és polgári leány iskolája javára folyó hó 19-én rendezett Kalikó-bál alkalmával, az ott felmutatott igen szép erkölcsi és anyagi siker érdekében kifejtett nagybecsű fárado-zásaikért fogadják úgy a nőegylet, mint a polgári leányiskola hálás köszönetét; első sorban a tekin-télyes és áldozatkész védnők: Benke Gyula or-szággvülési képviselő és Elekes Béla kir. ítélő táb-lai bíró urak. Továbbá a buzgó elnökök: Balázs Mártonné és Dr. Dávid Jánosné urnők. Nemkülön-ben a postás és virágáros kisasszonyok és az egész rendező-bizottság. Bevételek: Jegyekből 370 K. 88 fillér. Felülfizetésekből 249 K. Kalikó ruhák után 20 K. 20 fillér. Virágárusoktól 6 K. 44 f. Pos-tásoktól 11 K. 40 fillér. Összes bevétel: 657 K. 92 fillér. Összes kiadás 143 K. 29 fillér. Tiszta jöve-delem, 514 korona és 63 fillér. Fogadják a felül-fizetők és adakozók egyenként is, a nőegylet és a polgári leányiskola hálás köszönetét. Kézdivásár-helyen, 1901. február hó 21-én, Ifj. Jakab Istvánné nőegyleti alelnök. Balázs Márton nőegyleti titkár és polgári leányiskolai igazgató.

— **Nyilvános köszönet.** Lemhényben 1901. február 10-én a „Tanítók Háza” javára rendezett estélyen 48 egyéntől, kiknek neveit egyenként tár-szúke miatt nem közölhetjük, felülfizetésekből be-gyűlt 59 korona 40 fillér. A kegyes felülfizetők fo-gadják a rendezőség hálás köszönetét.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Esküdtszéki tárgyalás.

Febr. 21-én Veres Keeskés Zsófi bűnügye volt napirenden.

Elnökölt: Elekes Béla kir. tábl. bíró. Bírák vol-tak: Dr. Gulya László és Ungur. Péter. Jegyző: Kovács Kálmán.

Közvádó: Stocker Antal, kir. ügyész.

Védőügyvéd: Dr. Bánffy Zsigmond.

Az esküdtszék a következő 12 tagból alakul meg: Dr. Koréh Lajos, Seliom Tamás, Inceze Gábor, Zsigmond Pál, Pál Imre, Go's András, Dániel Fe-renez, Pap János, Finta János, Varga András, Po'tsa János, Jancsó György.

Felolvastatik a vádirat. E szerint Veres Kees-kés Zsófi dálnoki születésű aleternátoni lakos, ese-léd Nánási Robertné Aleternátonban, a múlt év nov. 16-án gazdájának istállóját szándékosan felgyújtotta, a miáltal körülbelül 1000 korona kárt okozott szen-kiül Nánási Robertnéltől többféle tárgyat ellopott. E tényeit a esendőrség s a vizsgálóbíró előtt is be-ismerte, utóbbi helyen védelmére azt hozta föl, hogy gazdája Nánási Róbert bírt pénzigérettel arra, hogy a tulbiztosított istállót felgyújtsa; e körülmény azonban nem bizonyult valónak; ellenben kiderült, hogy a gyújtogatást bosszúból követte el vádlott. A bizonyítási eljárás befejeztetvén, közvádó s védő be-szédei után az esküdtszék a szokásos formások után Veres Keeskés Zsófit a gyújtogatás és lopás bűntettében vétkesnek nyilvánította. Az esküdtszék verdiktjére rövid tanácskozás után a törvényszék ki-bírdotta az ítéletet, mely szerint vádlott 6 évi fegy-ház büntetést kapott. Vádlott felebbezést jelentett be.

KÖZGAZDASÁG.

Kertészeti és méhészeti egyesület.

Az alakuló félben lévő kertészeti és méhészeti egyesület érdekében Barcsa Miklós kir. albiró és Kiss Jenő polg. isk. tanár a következő felhívást bo-csátották ki:

Kézdivásárhely és vidékén többen, — kik kor-tésszettel és méhészettel foglalkozunk, — elhatáro-ztuk, hogy Kézdivásárhely központban a vidékre (Kézdi és Orbai járáskörre) kiterjedőleg egy *kerté-szeti és méhészeti egyesületet* létesítsünk.

Ezen egyesületnek az lenne a célja, hogy tag-jait vidékünk égálji, talaji viszonyaihoz mérten, a modern konyha-, gyümöleskertészet, mű-méhészet követelményeivel megismertesse s rá segítse arra, hogy ki-ki a maga kertészetét, méhészetét, tervsze-

rűen, úgy rendezze be, hogy abból az eddiginél több hasznot huzzon, abban kellemes szórakozást talál-jon s az e nemű foglalkozásokra környezetében jó példát, irányt mutasson.

Tagjaink sorai közé egyelőre a művelt közön-séget óhajtjuk bevonni, azt a közönséget, mely ma-gasabb foku értelmiségénél fogva hivatva van arra, hogy e téren vezérszerepet vigyen.

Leendő egyesületünk tagjainak érdekeit, vala-mint vidékünk gyümöles-, konyhakertészete, méhé-szete fejlődését óhajtván biztosítani, e célból gy-a-korlati irányú felolvasásokat, a cél szolgálataiban álló értekezéseket, gyakorlati kísérletekkel összekö-tött előadásokat tart. Eme gyakorlati irányú műkö-déshez szükséges szakmunkákat, eszközöket stb. be-szerzi, kertészetek, méhészetek beállításához terveket ad, a föld-nemek meghatározása végett vegyelem-zéseket végeztet, hatáskörében egyesületi faiskolák, gyümöles- és zöldség-értékesítő szövetkezetek léte-sítéséről gondoskodik; szóval mezőgazdaságunk ezen, vagy még felveendő más mellék ágainak igényelt fejlesztését, társadalmi uton is, lépésről-lépésre biz-tosítja.

Az egyesület-méhészeti-, gyümölesészeti-, konyha-kertészeti- s ha kellő számú tagokat kap a tyukászat-hoz, tyukászati szakosztályokra oszlik. Minden szak-osztály a maga vidéki körével *minta méhészet, minta gyümöles-, konyhakertészet, minta tyukásza-tot* létesítve, önálló munkásságot fejt ki; működésé-ről évente egyszer, az egyesület közgyűlésén be-számol.

Évi tagdíj 3 korona lesz. Ez összegből 2 koro-náért minden tag megkapja igényéhez mérten egy teljes évre a maga „*Gyümöles Konyhakertész*“, „*Tyukászati Lapok*“, „*Méhészeti Közölgny*“ című lapját. A még fenn maradó 1 koronát a jelzett czé-lok megvalósítására fordítjuk.

Az egyesület tagjai közé a nők is beléphetnek.

Munkásságunknak eredményéről évkönyve adunk ki.

Azon reményben, hogy jelzett törekvésünk ezimed óhajával is meggyez, felkérjük, hogy lépjen be egyesületünk tagjai közé.

A mennyiben pedig még volnának községében olyan egyének, kik kertészettel, méhészettel, vagy tyukászáttal foglalkoznak, foglalkozni óhajtanak s a felvételre ön által ajánlhatók, szíveskedjék azokat is az egyesületbe való belépésre felszólítani.

A mellékelt bejelentő lapot, a jelentkező ta-gok nevét, foglalkozását és hogy melyik szakosz-tályba óhajtanak működni, olvashatóan kiírva, leg-később három nap alatt (Kiss Jenő polg. isk. rajz-tanárhoz) kegyeskedjék visszaküldeni.

A kik igényöknek megfelelő szaklapot már já-ratnak, azok csak 1 korona tagdíjat fizetnek.

Az alakuló közgyűlés megtartásának idejéről jó előre értesíteni fogjuk.

Kelt Kézdi-Vásárhely, 1901. február 22-én

Hazafias üdvözléssel:

Barcsa Miklós,
kir. albiró.

Kiss Jenő,
polg. isk. tanár.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos ifj. Jancsó Mózes
Főmunkatárs: Vajna Károly.

HIRDETÉSEK.

Sz. 4472/900. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirő-teszi, hogy Oroszfalu község végre-hajtatónak Jancsó Gábor szöcs és neje Kovács Károlina hagyatéka végrehajtást szenvedett elleni 1000 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében, a kézdi-vásárhelyi kir. törvényszék területén lévő, Oroszfalu község határára fekvő, az oroszfalvi 248. sz. tkjvben foglalt A

+ 145., 156/1., 146/2., 154. hrsz. egész ingatlanra 932 korona, ezennel meg-állapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb meg-jelölt ingatlanok az 1901. évi márczius hó 15-ik napjának d. e. 9 órákor Oroszfalu község házána! megtar-tandó nyilvános árverésen megállapi-tott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok beesésének 10%-át kész-pénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolymával számi-tott és az 1881. évi december hó 1-én

3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékké-pes értékpapirban a kiküldött kezé-hez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat-pénznek a bíróságnál előleges elhe-lyezéséről kiállított szabályszerű el-ismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tlkvi ha-tóság.

Kézdi-Vásárhelyt, 1900. nov. hó 16-án.

(25. 1—1.)

Vajna,
kir. tszéki bíró.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment, Capsici comp.

egy régi kipróbált háziszér, amely már több mint 30 év óta megbízható be-dőrszóló alkalmazzatik községyenél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utazatok miatt be-vásárláskor mindig figyelem-mel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” czéjegyzeire.

80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgy-szólván minden gyógyszerárban kap-ható. Főraktár: Török József gyógy-szerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari állítók.
• Rudolstadt.

Egy jó karban lévő, keveset használt **KERÉKPÁR** olcsó áron eladó. Hol? Meg-mondja a kiadóhivatal.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Könyvtár - Könyvtár - Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.